

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta: **Petra Sýkorová**

Téma: **Ochrana reprodukčních práv v judikatuře
Evropského soudu pro lidská práva**

Rozsah práce: **159 489 znaků¹**

Datum odevzdání: **19.6.2020**

Diplomantka se rozhodla ve své diplomové práci věnovat rozboru reprodukčních práv v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (dále „ESLP“) na základě Evropské úmluvy o lidských právech (dále „EÚLP“). I když téma nepatří k inovačním, je nepochybně aktuální, zejména s ohledem na rozbor současné praxe ESLP. Autorka stanoví jako hlavní cíl diplomové práce *„poskytnout základní orientaci v problematice reprodukčních práv“*.² Dílčím cílem této práce je *„poukázat na místa české právní regulace reprodukčních práv, která by mohla hypoteticky vést k porušení EÚLP“*. Pokud jde o hlavní cíl práce, tak ten byl formulován až příliš obecně. Vhodnější by bylo stanovit určitá kritéria pro hodnocení, např. o rozbor judikatury ESLP k jakým článkům a za jaké období se bude jednat nebo jakým konkrétním tématům v oblasti reprodukčních práv se autorka plánuje věnovat.³ Dílčí cíl práce hodnotím velmi pozitivně a zdá se, že byl i naplněn. S ohledem na přílišnou vágnost hlavního cíle práce nedokážu na 100 % posoudit, zda byl naplněn, protože pojem „základní“ orientace se může podstatně lišit v závislosti na čtenáři. Celkově ale musím konstatovat, že určité „základy“ problematiky reprodukčních práv lze z práce vyčíst. Pro účely diplomové práce je velmi nápomocná centrální výzkumná otázka: *„Jaký postoj zastává ESLP ve vztahu k ochraně reprodukčních práv?“* Pokud bychom ji ztotožnili s cílem práce, bylo by možné daný výzkum považovat za zdařilý.

---

¹ V souladu s článkem 43 Pravidel pro organizaci studia na PF UK rozsah vlastního textu diplomové práce včetně poznámek pod čarou je nejméně 108 000 znaků včetně mezer vlastního textu.

² S. 1.

³ Jak to autorka sama upřesňuje později na S. 32.

Diplomová práce se člení na úvod, tři kapitoly a závěr. Členění kapitol by mělo odpovídat názvu práce a jejímu cíli, což tato diplomová práce v podstatě splňuje. V první kapitole diplomantka nabízí vymezení pojmu „reprodukční práva“ včetně souvisejících kategorií, popisuje přístup jednotlivých institucí k této problematice, jak na univerzální, tak i na evropské úrovni. Velmi pozitivně hodnotím shrnutí na straně 20, které je velmi nápomocné pro orientaci v práci. Ve druhé kapitole se autorka soustředila na rozbor mechanismu, který nabízí EÚLP. Zde se mi jako zčásti problematická jeví podkapitola 2.1. s názvem „Východiska rozhodovací praxe ESLP“, kde autorka vybrala pouze tři koncepty (1- prostor pro uvážení, 2 - evropský konsenzus, 3 - test rovnováhy), které považuje za klíčové pro danou diplomovou práci. Zaprvé bych chtěla zmínit, že „evropský konsenzus“ není samostatnou rozhodovací zásadou ESLP, ale pouze faktorem, který ovlivňuje šíři prostoru pro uvážení.⁴ Zadruhé existuje celá řada jiných důležitých zásad ESLP, které by se daly aplikovat na dané téma, například „EÚLP jako živoucí instrument“.⁵ Zatřetí zmíněné zásady nelze považovat za rozhodující specificky v otázce reprodukčních práv. ESLP je aplikuje poměrně často ve své judikatuře jako celku a diplomantka nevysvětluje, čím jsou zvláštní pro problematiku reprodukčních práv. Třetí kapitola obsahuje rozbor praxe ESLP k jednotlivým okruhům v rámci reprodukčních práv. Zde za pozornost stojí diskuze k dílčím tématům, zejména teoretické úvahy o stavu české právní úpravy ve vztahu k EÚLP.

V závěru diplomové práce autorka shrnuje hlavní myšlenky svého vědeckého badání a uvádí, že: *„ESLP zastává v oblasti reprodukčních práv spíše rezervovaný přístup. Obecně dává v dané oblasti ESLP státům široký prostor pro uvážení. Jinými slovy je tedy nechává, aby si určitá témata regulovaly volně a svobodně dle znalosti poměrů v zemi.“*⁶ Kromě toho diplomantka tvrdí: *„V neposlední řadě stojí za pozornost, že ačkoli mají některé skupiny osob přístup k výkonu reprodukčních práv ztížený nebo se dožadují jejich užívání ze zranitelnější pozice, ESLP téměř nehodnotí, zda došlo k porušení zákazu diskriminace. To je dle autorky práce nepostačující, jelikož to jednak brání uznání obětí a jejich zadostiučnění, jednak to znemožňuje rozeznat diskriminační vznik a charakter určitých praktik (např. sterilizací romských žen a transgender osob).“*⁷ Velmi pozitivně hodnotím konstruktivní kritiku praxe ESLP.

Diplomová práce je dobře čitelná a s ohledem na krátký rozsah jednotlivých částí se v ní dá snadno zorientovat. Práce obsahuje rozsáhlý seznam literatury a třístránkový výčet judikatury.

---

⁴ Viz k tomu Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, S. 89.

⁵ *Ibid.*, S. 81.

⁶ S. 62.

⁷ S. 63.

Celkově je práce napsaná velmi dobrým právnickým jazykem. Velmi pozitivně hodnotím seznam použitých zkratk na začátku práce.

Nehledě na výše zmíněné nedostatky diplomové práce lze dospět k závěru, že se diplomantce podařilo dosáhnout cíle práce. Musím poznamenat, že se jedná o nejlepší diplomovou práci, kterou jsem kdykoliv jako oponent četla. Na ústní obhajobě diplomové práce se navrhuji zabývat následujícími oblastmi:

- Zajímá mě názor autorky, proč v otázce domácích porodů byl případ *Ternovszky proti Maďarsku* rozhodnut jinak, než *Dubská a Krejzová proti České republice*, když jejich skutkové okolnosti vypadají na první pohled velmi obdobně?
- Diplomantka píše, že až do přelomu tisíciletí ESLP prakticky neznal žádné soudkyně (do roku 1997 působily u ESLP pouze tři ženy) a dnes má ESLP průměrné 31% zastoupení soudkyní. Jak to dle názoru autorky ovlivnilo rozhodovací praxi ESLP v otázce reprodukčních práv?

S ohledem na všechno výše uvedené doporučuji diplomovou práci k obhajobě. I přes vytčené nedostatky se podle mého názoru jedná o velmi kvalitní práci, která odůvodňuje hodnocení klasifikačním stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 5. 9. 2020

JUDr. Mgr. Alla Tymofeyeva, Ph.D.

oponent diplomové práce